

SLUTTRAPPORT

Prosjekt:	Forstudie – Kartlegging av potensial og aktørbildet i Ringeriksregionen innen Helse, aktiv livsstil og reiseliv
Dato:	13.2.2015
Prosjektleder:	Bjørn Tiller
Prosjektansvarlig :	Sonja Bordewich

1. SAMMENDRAG

Denne rapporten er en gjennomgåelse av forstudien ” **Kartlegging av potensial og aktørbildet i Ringeriksregionen innen Helse, aktiv livsstil og reiseliv**”. Rapporten dokumenter hvordan arbeidet med forstudien har vært gjennomført og hvem som har bidratt i arbeidet. Rapporten er i hovedsak en kartlegging av interessenter og deres innspill, og er tenkt som et beslutningsgrunnlag for et mulig Hovedprosjekt. Studien er gjennomført i hovedsak etter plan, dog ble sluttrapport besluttet levert noe senere enn planlagt dato for å få med resultatene fra samlingen med aktørene. Prosjekt mål er nådd, rundt 60 aktører i regionen er kartlagt, 17 har vært gjennom samtaler og dybdeintervjuer. Virksomhetenes forventninger og behov knyttet til utvikling og samarbeid er beskrevet og presentert for aktørene i en felles samling. Avslutningsvis er det konkludert på en videreføring og innretning av et eventuelt hovedprosjekt.

2. GJENNOMFØRING I TRÅD MED PROSJEKTPLAN

Prosjektplanen er fulgt. Prosjektet er avsluttet noe senere enn planlagt for å få med resultater fra samling med aktørene.

3. MÅLREALISERING

Prosjekt mål er nådd:

- Virksomheter som er naturlige deltakere i en slik tjenesteklynge innenfor regionen er identifisert
- Virksomheter utenfor regionen som kan være naturlige samarbeidsparter for klyngen er identifisert.
- Virksomhetenes forventninger og behov knyttet til en klyngesatsing (kompetanse, ressurser etc..) er avdekket.

- Grunnlaget for og innretning på et hovedprosjekt med hensikt på en styrking/ stimulering av en slik tjenesteklynge i regionen er beskrevet, se for øvrig egen Fagrapport vedlagt Sluttrapporten.

4. PROSJEKTORGANISERING OG RESSURSDIMENSJONERING

Prosjektorganiseringen har vært etter plan og fungert godt. Ressursene er brukt som planlagt.

5. KOSTNADER OG FINANSIERING

Avsatt kostnadsramme for prosjektet var 100.000 eks.mva. finansiert i sin helhet av Innovasjons- og Omstillingsprosjektet (Innovasjonsløft).

Det ble anslått 60-70 med en timekost eks. mva 1200 og 10 reiser á kroner 750.

Det ble foretatt 11 reiser til en samlet kostnad på kroner 4.257,- . Endelig timetall ble 93, prosjektleder justerte timekostnaden slik at kostnadsrammen ble fulgt. Samlet kostnad for prosjektet ble dermed 99.757,- eks mva.

6. VIKTIGE ERFARINGER

Se under Kompetanse i vedlagt Fagrapport

7. AVSLUTNING

Se under Konklusjon og videre anbefaling til et eventuelt Hovedprosjekt i vedlagte Fagrapport.

Fagrapport:

Denne rapporten er en gjennomgåelse av forstudien ”**Utvikling av tjenesteklynge innen «Livskvalitet, helse og livsstil»**”. Rapporten dokumenter hvordan arbeidet med forstudien har vært gjennomført og hvem som har bidratt i arbeidet. Rapporten er i hovedsak en kartlegging av interessenter og deres innspill, og er tenkt som et beslutningsgrunnlag for mulige forprosjekt(er)/Hovedprosjekt.

Oppdragsgiver for forstudien er : Omstillingsstyret v/programleder Sonja Bordewich
Bidragsyttere i Forstudien er: Sonja Bordewich og Bjørn Tiller (innleid konsulent),

Bakgrunnen for forstudien er Innovasjons- og Omstillingsprogrammet (Innovasjonsløft) i Ringeriksregionen 2014-2019 presentert til Omstillingsrådet den 5.november 2014 og Ringerikstinget 26.nov.2014.

Programmet tar for seg tre sentrale innsatsområder, hvorav ett er å bidra til /stimulere til næringsklynger. En slik næringsklynge kan være innenfor Livskvalitet, folkehelse og livsstil, gjennom aktiv bruk av nærhet til Oslo-området, selge naturkvaliteter, dagsturisme, friluftaktiviteter og helsetjenester. Dette utviklingsområdet kom frem i den strategiske utviklingsanalysen ”Ringeriksvirkninger, Strategisk utviklingsanalyse” av 12.1.2014.

Analysen beskriver muligheten for å utvikle en vertskapsrolle for befolkningen i Oslo-området med hensyn til dagsturisme, friluftaktiviteter og helsetjenester.

I det følgende fremgår utdrag fra utviklingsanalysen som beskriver bakgrunn og anbefaling av satsingsområdet nærmere:

Fra avsnitt 4.1.5 Livskvalitet, livsstil og folkehelse

”Ringerike er nærmeste region vest for Oslo-området, bare fire-fem mil unna, men likevel en helt annen verden, med flott natur, god plass, fine turmuligheter, spennende landbruksproduksjon, attraktive reisemål og gode hoteller. Tanken bak dette satsingsområdet, er å utnytte disse kvalitetene i næringssammenheng, ved å bli en region som markedsfører produkter og tjenester innenfor livskvalitet, livsstil og folkehelse overfor befolkningen i Oslo-området. Prosjektideen er forsøkt konkretisert i figur 3.5.

Figur 3.5. Livskvalitet, livsstil og folkehelse

Prosjektidé: Profilere Ringerike i folkehelsesammenheng overfor Oslo-området som et sted for livsstil og livskvalitet

Mål for arbeidet: Mer kurs og konferansevirksomhet, sterk økning i dagsturismen. Økt attraktivitet som bosted.

Aktuelle produkter eller markeder: Parselldyrking og salg av lokale matprodukter. Idrettsarrangementer (Ringeriksmaraton, terrengløp, sykkel mv.), kulturløyper, opplevelsespakker for dagsturister, badeland, skisenterutvikling mv. Utvikling på Helgelandsmoen

Prosjekteier: Deltakerbedrifter, gjerne gjennom en samarbeidsorganisasjon

Utviklingstiltak: Ringerike Utvikling tar initiativ til en nærmere konkretisering av prosjektinnhold og interesse for deltakelse i næringslivet. Et eventuelt hovedprosjekt gjennomføres som del av omstillingsarbeidet

Offentlig bistand: Kommunal tilrettelegging av kultur og idrettsanlegg

Omgang: Kan begynne i det små og økes gradvis over tid

Forutsetningen for en slik satsing, er slett ikke dårlige. For det første har Ringerike et klart lokaliseringmessig fortrinn ved å ligge greit innenfor avstanden for dagsturisme fra Oslo-området. Videre har man gode turmuligheter med etablerte løyper. Man har også attraktive reisemål for dagsturister, med Hadeland Glassverk som det klart største. Snart får man også et glassmuseum. Ellers har Ringerike spennende kortreist matproduksjon som kan bli en attraksjon. Det samme gjelder muligheter for å tilby parselldyrking til folk fra Oslo-området som ikke har egen hage. Utvikling av livsstilsrelaterte aktiviteter som Ringeriksmaraton, terrengløp på sykkel, skikonkurranser og liknende arrangementer kom også opp på seminaret. Det samme gjorde mulighetene for å utvikle badelandet på Helgelandsmoen til et bredere, livsstilsrelatert tilbud. Det samme gjelder for øvrig konferansehotellene i regionen, som har egne SPA-tilbud.

I det hele tatt er det mange muligheter her til å ta på seg en vertskapsrolle, og bruke Ringerikes næringsliv og naturgitte kvaliteter til å bli et attraktivt reisemål for dagsturisme fra Oslo-området. Utfordringen blir å komme videre med prosjektet, skape nettverk og få organisert interessentbedrifter i en samarbeidsorganisasjon som kan ta prosjektet videre. Her kan en trenge bistand fra Ringerike Utvikling for å komme i gang. Så får man se om det er tilstrekkelig interesse i næringslivet til å konkretisere satsingsområdet slik at det kan bli et tema i det kommende omstillingsprosjektet.....”

Utviklingen av et attraktivt tilbud på Ringerike for Livskvalitet, livsstil og folkehelse dagsturisme og friluftstilbud, særlig med sikte på Oslo-området må i følge analysen ivaretas av deltakerbedrifter, gjerne i en paraplyorganisasjon, i samarbeid med kommunene og næringslivet i Ringerike. Forstudien og et eventuelt videre prosjektarbeid fra Omstillingsprogrammets side er kun ment å bidra til å sette fart i utviklingen av dette strategiske området.

Status

Forstudien starter med en gjennomgang av status siden utviklingsanalysen ble publisert.

Samtale med Ringerike utvikling - første samtale med Tone Thoresen 3.12: kan bidra til en liste over aktuelle aktører på dette strategiske området. Ringerike Utvikling har ellers ikke satt i gang noen tiltak eller lagt noen planer innen dette området (unntatt å jobbe for tilrettelegging av en selvbetjent aktivitetspark på Hønefoss).

Hva skjer i kommunene/fylket for øvrig - Buskerud fylkeskommune fremmer reiseliv som en prioritert næring og fylket fremstiller seg som det ledende i Norge. Fylkeskommunen har opprettet det rådgivende organet ”Team reiseliv” og utarbeidet en regional delplan for reiselivet (Regional delplan for reiselivet i Buskerud). Det foreligger en egen handlingsplan, sist oppdatert og vedtatt november 2014 og gjeldende for perioden 2015. Her er beskrevet en rekke tiltak som faller innenfor forstudiens område; Aktivitetsturisme, arrangementsturisme, utvikling og samarbeid på destinasjonsnivå, samspill mellom reiseliv og landbruk med mer. Denne handlingsplanen gir regionen flere muligheter som sannsynligvis ikke utnyttes fullt ut og bør derfor klart kobles til et eventuelt videre løp. Blant annet gjelder det tilgang til kompetanse, nettverk og finansiering til mulige tiltak/prosjekter.

Kartlegging av kompetanse og interessenter

Liste over kompetanse og interessenter, dvs. aktuelle deltakerbedrifter/respondenter ble utarbeidet med velvillig bistand fra Ringerike Utvikling. Det ble tidlig avklart at området må klart avgrenses, men likevel inkludere en tilstrekkelig aktørbredde for å sikre helheten – at aktøren/tjenesten må inngå i en større helhet.

Det ble dermed enighet om at følgende grupper av aktører burde inngå i studien:

- Aktører med tilbud og tjenester innen aktiv livsstil og folkehelse
- Idretts- og aktivitetsarrangører
- Stedsutviklingsaktører
- Overnatting og bevertningsaktører
- Lokalmatprodusenter

I tillegg ble det valgt ut respondenter blant utviklingsaktører i regionen samt fra lokal fag-/ forskningskompetanse.

Aktørene er gjennomgående små virksomheter med et fåtall ansatte (1-2). Noen få er større virksomheter med 30 til 50+ ansatte. Mange har lang fartstid i sin bransje, fra 5-10 år til ”flere generasjoner”. Noen har store ambisjoner om vekst i omsetning og ansatte, andre nøyer seg med en ambisjon om å leve av virksomheten sin.

Fullstendig liste over kartlagte aktører følger i eget vedlegg til rapporten, vedlegg 1.

Det ble deretter utarbeidet en samtaleguide som utgangspunkt for individuelle samtaler med representanter for de kartlagte aktørene. Samtaleguiden følger i eget vedlegg til rapporten, vedlegg 2. Et knippe aktører (respondenter) ble plukket ut for nærmere samtaler.

Disse aktørene var:

Aktører Helse, aktiv livstil og reiseliv
Jan Bjerkeli, Bjerkeli Villmarksenter
Sverre Haugli, Ringeriksbadet
Tord Moe Laeskogen, Sundvolden Hotell
Bjørn Solheim, HBV
Nan Rogstad, Omstillingsstyret/Ringerikskraft
Kari Anne Bråthen, Klekken Hotell
Irene Mårdalen, Spis deg glad
David Breien, Fossen Friluft
Ole Erik Elsrud, Vikersfjell.no
Jonas Gythfeldt, General Hotell
Atle Haglund, Atlesiden.no
Stig Andy Kvalheim Rambø, Rakva Livsglede
Ole Mælingen, Ringeriksmat
Dikka Wibe, NIMI
Bjørn Ove Grønseth, HBV
Bjørn Hartz, Økohuset
Per Bleiklia, Ringerike Sykehus

Bjørn Tiller har hatt samtaler med 12, Sonja Borderwich har hatt samtaler med 5 av aktørene. Noen av aktørene har begge snakket med i tillegg.

Listen representerer det som kjennetegner denne bransjen; et mangfold av små og noen få større aktører.

Samtaleguiden ble i ulik grad benyttet som hjelpemiddel i samtalene som i snitt strakk seg til 1,5 times varighet for hver respondent. Gjennomgående var det en svært positiv innstilling til deltakelsen. Samtalene foregikk i perioden desember til februar. I noen tilfeller har det vært oppfølgende samtaler med respondenter.

Følgende gjennomgående inntrykk og behov kan ekstraheres fra samtalene:

- Det uttrykkes et klart behov for og ønske om (tjeneste)utvikling i hovedsak for å styrke virksomhetens økonomiske grunnlag
- Det finnes en viss grad av samarbeid mellom aktørene, men det burde vært mer
- Det er et behov for mer kompetanse primært innen markedsføring og salg, men også strategiarbeid, økonomistyring og kvalitetsarbeid.
- Det savnes en sterkere og samlende ”røst” som markedsfører regionens fortrinn på dette området
- Det er en gjennomgående oppfatning (frustrasjon) over mangel på (og treghet i) handling, gjerne fra offentlig hold, men også generelt.
- Aktørene har positive til høye forventninger om fremtiden – ”Stadig flere ser viktigheten av fysisk aktivitet og god ernæring”
- Ikke bare Oslo, men også lokalbefolkningen kunne i enda større grad aktiviseres
- Ringeriksregionens muligheter for å bli en sterk aktør på helse/aktiv livstil ses på som absolutt til stede, men det må inn mer ressurser og satses spissere.

En samling av sitater/utsagn fra respondentene følger nedenfor:

- *Vi har mye å hente på felles merkevareutbygging og fellestjenester – aktørene må være flinkere til å samarbeide om fyrtårnene i regionen*
- *Vi har en nærhet til Oslo, marka og fjorden som vi burde kunne utnytte enda bedre*
- *Merkevarebygging betyr også å fylle merkevaren med innhold*
- *Vi må få frem et mangfold av aktiviteter*
- *Vi må samarbeid mer og bedre – bli flinkere til å snakke om hverandre og snakke hverandre opp*

- *Vi bør utvikle pakker som får frem mangfoldet av tilbud fra regionen*
- *Større prosjekter som virkelig monner koster penger og innsats – vi må våge å satse skikkelig på noe*
- *Er man bare fornøyd med dagens drift eller ønsker man utvikling - det koster å ikke gjøre noe også!*
- *Vi bør kunne utvikle oss videre med bredere lavterskel tilbud og få enda større og bredere aktivitet her hele året.*
- *Vi er ikke fremst på forebyggende helsearbeid i dag , men vi har muligheter med en skikkelig satsing. Kommer an på oss, alt ligger til rette for satsing*
- *Ringerike kan bli et ledende kompetansesenter for folkehelse i Norge.*
- *Vi er avhengig av samarbeid med flere aktører for å lykkes med det vi ønsker å få til her oppe.*
- *Vi er mange som har lyst til å satse, men vi trenger kompetanse, ressurser og gode hjelpere.*
- *Gode naturgitte fortrinn, men regionen er preget av dårlig gjennomføringsevne og en stor frykt for å gjøre feil.*
- *Regionen mangler stolthet – stolthet av sin historie og hvor man kommer fra*
- *Regionen er preget av handlingslammelse – vi får til mindre når vi ikke tror mer på oss selv*
- *Kommunene må legge mer til rette være mer på, slippe aktørene til*

Virksomheter utenfor regionen som kan være naturlige samarbeidsparter for klyngen

Flere aktører har etablert samarbeid med andre utenfor regionen. Dette kan være alt fra samarbeid om leveranser til andre regioner, til kompetanseutveksling mellom fagfeller/ fagorganisasjoner eller andre deler av organisasjonen. På spørsmål om dette temaet til respondentene er det ingen parter som går igjen annet enn samarbeidende eller nært tilknyttede eller nasjonale destinasjonsselskaper som Gjovik.com, Valdres.com og Visitnorway.com. Andre aktører som kan være naturlige å se på er NAV og Helse-Sørøst (som for eksempel NIMI har en omfattende og løpende avtale med i dag). Vurderer man satsinger på (idretts-)arrangementer er det naturlig å tenke seg å ha en dialog med de nasjonale forbundene som organiserer idretten/aktiviteten. Innovasjon Norge har til enhver tid ulike program som kan falle innenfor området, for eksempel Utviklingsprogrammet for lokalmat og grønt reiseliv. I tillegg til reiseliv er helse for øvrig ett av Innovasjon Norges prioriterte sektorsatsinger.

Samarbeids- og utviklingsprosjekter

Gjennom samtalene har det kommet opp en rekke mer eller mindre konkrete prosjektideer som kan være av interesse for flere av aktørene å samarbeide om. Generelt dreier dette seg om utvikling og etablering av gode samarbeidsløsninger, felles utvikling av pakkeløsninger å tilby kunder/turister. Det går også igjen et behov for øke markedskompetanse og bli bedre på å bygge merkevarer.

Eksempler på konkrete prosjekter og konstallasjoner som har kommet opp i løpet av samtalene:

Hva	Hvorfor	Hvem
Tilby kortreist mat på Helgelandsmoen	Utnytte eksisterende besøksantall, utvide tilbudet til besøkende, øke antall besøkende, teste ut utstillings- og salgssted for Ringeriksmat	Samarbeid mellom Ringeriksmat og aktører på Helgelandsmoen (Ringeriksbadet, Treningssenteret, Galleri Klevjer m.fl.)
Etablere et turist- og opplysningscenter i Ringeriksregionen	Utstillings- og salgssted for Ringeriksmat. Styrke regionens merkevare, øke salget for andre aktører i Regionen	Ringeriksmat kommuner, fylket, turistnæringen, reiselivsselskaper, kultur
HBV/Student drift av regionens turistkontor på Hønefoss	Utnytte regionens fagkompetanse, attraktivt for studenter, ville være en fin måte å koble HBV på lokalsamfunnet.	HBV v/Faglig ledelse reiseliv, Studenter

<p>VRI prosjekt knyttet til arrangementsutvikling og opplevelser på Ringerike.</p> <p>(VRI er Forskningsrådets særlige satsing på innovasjon gjennom samhandling. VRI skal utvikle kunnskap om og evne til samhandlings- og innovasjonsprosesser i regionene og fremme forskningsbasert innovasjon i norsk nærings- og arbeidsliv)</p>	<p>Styrke samhandling og innovasjon i regionen på arrangement og opplevelsesfeltet (ernæring, helse, friluft og aktivitet)</p>	<p>Aktører innen mat, overnatting, opplevelser, handel og merkevarebygging av regionen.</p>
<p>Samle hele regionen om et sykkeløyenett prosjekt</p>	<p>Ringerike har allerede et navn innen sykkel og en solid forankret, helhetlig og langsiktig kommersiell satsing på turister med sykkel som bærende konsept, kan gi Ringerike en posisjon tilsvarende for eksempel Hemsedal har som alpinsted.</p>	<p>Grunneiere, Vikerfjell forum, Fossen friluft (Ringkollen), Ringerike sykkel, Overnatting, transport, mat</p>
<p>Sted for felleskap, for eksempel ala "Bare bra folk" www.barebrafolk.no</p>	<p>Fysisk samlingspunkt for nettverking, utvikling og faglig utveksling mellom aktørene og spesielt alle "enmannsbedriftene"</p>	<p>Freelansere, rådgivere, selvstendige konsulenter innen ernæring, aktiv livstil og helse</p>
<p><i>Noe ala "Den gyldne omvei" fra Innerøya</i></p>	<p>Felles sted hvor man kan få oppdatert informasjon om hva som skjer, aktuelle tilbud for trening tur og aktiviteter</p>	<p>Grunneiere, hotellene, aktivitetsaktører</p>
<p>"Vikerfjellrittet"</p>	<p>Sykkellritt for alle, promotering av regionen og Vikerfjellet "Ditt nærmeste høyfjell" spesielt</p>	<p>Grunneiere, hotellene, sykkelklubben</p>

<i>”Spis deg glad løpet”</i>	Lavterskelløp for alle, promotering av ”spis deg glad” konseptet og idrettsparken	Irene Mårdalen, HBK m.fl.
Ringerike - et ledende kompetansesenter for folkehelse i Norge	Å få alle inaktive til å være i bevegelse	NIMI, Ringeriksbadet Ringerike vgs Ringerike Turisforening Irene Mårdalen Klekken Hotell Fossen Friluft
En attraksjonspark for den aktive familie	Utnytte en voksende etterspørsel fra den aktive familie som vil ha et kortreist tilbud	Ringeriksbadet m.fl

Samling for aktørene

Etter gjennomføring av kartleggingen og samtaler, ble det planlagt og invitert til en samling for aktørene den 9.februar 2015.

Alle kartlagte aktører ble invitert per e-post og mange ble fulgt opp på telefon. Følgende meldte seg på samlingen:

Påmeldte til samling 9.2.2015

Actic	Hole	Johan Ingemarsson	johan.ingemarsson@actic.no
Bjerkeli villmarksenter	Ringerike	Jan Bjerkeli	post@tettpanaturen.no
Fontenehuset Stiftelsen	Ringerike	Annlaug Nielsen, Knut Stubben	knut@stubben.me
Fossen Friluft	Ringerike	Espen Sparstad	espen@fossenfriluft.no

Fossen Friluft	Ringerike	David Breien	david@fossenfriluft.no
Hole kommune	Hole	Linda Skutberg, tjenesteleder for Helseavdelingen i Hole kommune.	linda.Skuteberg@hole.kommune.no
Hole Kommune, frisklivssentralen	Hole	Solveig Ø. Sørensen	solveig.Sorensen@hole.kommune.no
Klækken Hotell	Jevnaker	Kari Anne Brathen	kari-anne.brathen@klaekken.no , finnove.carlsen@klaekken.no , else.karine.carlsen@klaekken.no
NIMI	Ringerike	Dikka Wibe,	dikka.g.wibe@nimi.no
NIMI	Ringerike	Birthe Gullingsrud	birthe.gullingsrud@nimi.no
Rakva Livsglede	Ringerike	Stig A Kvalheim	Stig.Andy.Kvalheim.Rambo@bfk.no
Ringeriksmat	Ringerike	Ole Mælingen	orm@invest.no
Ringkollen Alpinsenter	Ringerike	Christoffer Hove	christoffer@ringkollenparken.no
Ringkollstua/ Fossen Friluft	Ringerike	Espen Sparstad/ David Breien	info@fossenfriluft.no
Spis deg glad	Ringerike	Irene Mårdalen	spisdegglad@gmail.com
Var Forvaltning AS	Arrangør	Bjørn Tiller	bjotil@gmail.com

Vikerfjell.no	Ringerike	Ole Erik Elsrud	info@elsrud.no ,
Vikerfjell.no	Ringerike	Asle Oppen	asle@oppen.no
Vikerfjell.no	Ringerike	Ole Ringerud	ole.ringerud@ringnett.no
Vikerfjell.no	Ringerike	Karin Bang	karin.bang@nortommer.no
Vikerfjell.no	Ringerike	Pål Anders Strande	paal.strande@gmail.com
Ysteri pultostkoppen, Barbro Lenstrøm	Ringerike	Barbro Lenstrøm	post@pultostkoppen.no
General Hotell	Hole	Jonas Grythfeldt	jonas@generalhotell.no
HBV - Elisabeth	Ringerike	Elisabeth Klever	elisabeth.Klever@hbv.no
Innovasjonsløft	Arrangør	Sten Magnus	sten.magnus@urg.no
Ringeriksbadet	Hole	Sverre Haugli	sverre@ringeriksbadet.no

Agendaen for samlingen var:

1. Ambisjoner i innovasjonsløft v/ Omstillingsprosjektets Styreleder Sten Magnus
2. Kartlegging av aktørene og deres behov, foreløpige funn i forstudien v/ Bjørn Tiller
3. Aktuelle fellesprosjekter innen folkehelse, aktiv livsstil og reiseliv; foredrag og kreativ økt v/Tom Myhren

Sten Magnus innledet etterfulgt av Bjørn Tiller som oppsummerte fra karleggingen. Tom Åge Myhren (<http://www.livsgnistrer.no/>) var innleid for anledningen og bidro til et kreativt samspill mellom deltakerne for å få frem (engasjement for) ulike prosjektmuligheter.

Samlingen inkluderte en felles lunsj med mingling blant deltakerne.

Kort oppsummert kom følgende fram på og utav samlingen:

Deltakernes tilbakemelding var gjennomgående at de fant samlingen inspirerende, kontaktskapende og på flere måter givende og nyttig. Det var åpenbart at mange hadde ønske om og behov for å snakke sammen om felles utfordringer og å bli bedre kjent. De presenterte resultatene fra kartleggingen ble det gjennomgående nikkert gjenkjennende til, og på spørsmål om viljen var reelt til stede for å samarbeide om videreutvikling, var responsen unisont positiv.

Til den kreative arbeidsøkten ble deltakerne bedt om å presentere ett område eller prosjekt de ønsket å invitere til samarbeid om. Det ble presentert seks områder og deltakerne samlet seg etter eget ønske gruppevis på disse områdene. Gruppene diskuterte seg i mellom prosjektmuligheter knyttet til disse områdene og i flere tilfeller ble det innad i gruppen avtalt oppfølgende møter.

Tabellen nedenfor gir en kort beskrivelse av områdene:

Potensielt forprosjekt	Mulige deltakere	Beskrivelse
”Vikerfjell utvikling”	Grunneiere, Fossen Friluft, Bjerkeli Villmarkssenter, frivilligheten, Idrett. HBV	Stikkord: Samle grunneiere (9), hytteutvikling, helårsaktiviteter: sykkel, ski, vandring, fiske, jakt, poster, hundekjøring, opplevelser, markedsføring; ”ditt nærmeste høyfjell” – ”nære magiske opplevelser”, sammen lete etter potensial, løypelegging. Utfordringer; krysset/avkjøringen, finansiering (bl.a. av løypekjøring), kommunale forhold. Mulig første aktivitet: Utvikle gjennomgående helårs sykkeltrasé over hele Vikerfjell og ned til Hønefoss sentr. Første møte avtalt 19.2

«Helsemoen"	NIMI, Ringeriksbadet, Actic, General Hotell	Bygge videre på det som så langt har vært en suksess på Helgelandsmoen. Stolte over dette idag, hvordan bygge videre på det Øke kjennskapen til de allerede eksisterende tilbud, gjøre det enda mer attraktivt for lokalbefolkning men også for dagturisme. Mulig første utvikling: Utvikle utendørs aktivtetspark på området
Tenketank ute på Hensmoen - gjerne for hele Ringeriksregionen	General Hotell inviterer åpent	Skape en arena for å møtes jevnlig til frokost på General hotell - for å drøfte ideer, holde hverandre i ånde, bidra til å støtte hverandres idéer om vekst.
”Spis deg glad løpet”	Irene Mårdalen. Spis deg glad, m.fl.	Løp for å fremme aktivitet og spis deg glad konseptet. I samarbeid med og til inntekt for brystkreftsaken
Ringerike – best på folkehelse	Stig Andy, Rakva Livsglede, VGS+Frivillighet mfl	Stig Andy i Rakva Livsglede - «visjon om at vi skal bli så dyktig på folkehelse i Ringeriksregionen at andre ser til oss. Det er en samfunnsøkonomisk gevinst i det. Vil nå de minst aktive blant oss -Vi skal bli gode på å fremme folkehelse for å styrke den lokale stoltheten.
Lokal MAT	Ringerike mat Ysteri pultostkoppen m. fl	Videreføring av det arbeidet Ringeriksmat v/ Ole Mælingen har startet - Hvordan kan vi bidra til at et matsenter blir en realitet - og sikre det best mulig grobunn? Lokalmat nettverk er i ferd med å blomstre i Norge...men hva kan Ringeriksmat ha behov for nå?

Ved avslutning av dagen ble det uttrykt et gjennomgående ønske om en oppfølging, og det ble derfor besluttet at det skulle innkalles til en ny samling ca. to måneder senere. Programleder innkalte umiddelbart etter samlingen til ny samling den 10.4.2015. Deltakerne/Gruppene vil i mellomtiden bli fulgt opp av Programleder for å følge opp progresjon og tilby rådgiving og annen mulig bistand. Prosjektgruppe Vikersfjell har for eksempel avtalt møte den 19.2 hvor Programleder og undertegnede har tilbudt seg å være til stede for å bistå med informasjon om innovasjonsprogram og annet etter behov.

Drøftelser av funn i Forstudien

Utgangspunkt og premiss for studien er å avdekke om Ringeriksregionen har (grunnlag for) en næringsklynge innen aktiv livsstil, folkehelse og reiseliv.

Hvor langt unna er vi en slik klynge og kan vi utvikle regionen som en destinasjon innen området?

Regionen er vidstrakt, befolkningen spredt og tilbudene fragmenterte. Aktørene har individuelle mål og strategier og utvikler og leverer tjenestene i stor grad i egen regi. I den grad det er samarbeid er dette gjerne begrenset til et fåtall aktører (1-2), og samarbeidet er mer av praktisk (ad hoc) enn strategisk art. Det uttrykkes jevnt over et ønske om mer samarbeid, alle ser fordeler av en bedre koordinering av aktiviteter. Det er imidlertid krevende å få til slik koordinering mellom små og uavhengige selskaper og mellom små og større aktører som har kvalitets- og profesjonalitetskrav det er krevende for en liten aktør å oppfylle uten nok kunnskap. Det holder ikke med ord og god vilje, også evne til forpliktende handling, deltakelse, ressursbruk, kunnskapsbygging og –deling med mer må til.

Ressurser (kapital og bemanning og tid) å avsette til slikt samarbeid er begrenset, det kan være krevende å komme til enighet om hvordan investeringer, kostnader og inntekter skal fordeles og hvem som skal opptre som koordinator for samarbeidet. Her er det imidlertid mye å lære av andre som har lykket med klyngesatsinger.

Michael Porter, opphavsmannen til begrepet klynger (Clusters), definerte begrepet slik: ”Geographic concentrations of interconnected companies and institutions in a particular field” (Porter 1998). Han avgrenset regionale næringsklynger til geografiske konsentrasjoner av bedrifter og institusjoner som er knyttet sammen på ulike måter. Forskerne Malmberg og Power mener en streng definisjon av klynger kan omfatte fire kriterier:

1. en geografisk sammenklumping av like eller relatert virksomheter, der
2. virksomhetene er knyttet sammen gjennom ulike former for lokalt samarbeid, kunnskapsflyt og konkurranse. I tillegg skal
3. aktører i klyngen erkjenne at de er del av en klynge som gir seg utslag i felles handlinger for å styrke klyngen, og
4. klyngen skal være vellykket.

Med en slik avgrensing er det ingen tvil om at en næringsklynge krever en koordinering og samlet strategi over tid.

Forskning innenfor destinasjonsutvikling¹ viser at graden av suksess for hver aktør individuelt, så vel som for hele destinasjonen, er avhengig av effektiv koordinering og

¹ Development of Tourism Destinations, S. Haugland m.fl. Annals of Tourism Research, vol 38, no 1

integrasjon av virksomhetenes ressurser, produkter og tjenester. Destinasjonen lykkes bedre om den fremstår som en enhet. Hver aktør må utvikle sin egen strategi, men disse må være integrert i en tydelig strategi for destinasjonen som en enhet. Dette krever en implementering av en koordinerende enhet mellom aktørene. For å få aktørene med på dette må den overordnede destinasjonsstrategien tydelig vise hvordan den skaper verdi for hver individuelle aktør.

Et sentralt mål for en destinasjon må være å utvikle et felles og konsistent varemerke (herunder image, brand og renommé) som kommuniseres i markedet man retter seg mot. Uten et slikt destinasjonsbrand som aktørene slutter opp om, er sjansen for noen suksess minimal. Et slikt brand må reflektere det geografiske området og aktørene, herunder tjenestene og produktene som befinner seg i området.

En destinasjons evne til å lykkes og å utvikle seg kommer fra de enkelte aktørers evne til å produsere produkter og tjenester markedet etterspør, koblet med destinasjonens evne til å effektivt kommunisere disse tilbudene til markedet gjennom imagebygging og branding¹.

Forstudien er ikke en utredning av Ringeriksregionen som destinasjon, men det er naturlig å spørre seg om denne regionen er tjent med å være en del av "...destinasjonen rett nord for Oslo.... Gjøvikregionen, Hadeland og Ringerike..." (fra turistbrosjyre 2014) representert ved et turistkontor på Gjøvik fremfor å bygge opp sin egen unike merkevare.

Kompetansebehov

Regionen har mye kompetanse på helse, idrett, ernæring og aktiv livstil og det er et uttrykt ønske om å styrke og strukturere samarbeidet mellom aktørene for å skape mer helhetlige tilbud og tjenester. Tanken om å utvikle en vertskapsrolle for dagsturisme innen aktiv livsstil, livskvalitet og helsetjenester slår godt an. En tidligere analyse av reiselivskompetansen i regionen fastslår følgende: *"Realkompetanse på eget fag alene gir imidlertid ikke nødvendig kompetanse for å drive utviklingsarbeid med markedsfokus i et samfunn i stadig endring. Et slikt løft krever kompetanse på fagområder som markedsføring, strategi, reisemålsutvikling, kvalitets- og økonomistyring. Mye av denne læringen bør skje på arenaer der bedrifter møter andre bedrifter, offentlige myndigheter og FoU institusjoner. Det er når ulike kompetanse og ulike ideer møtes de fleste innovasjoner skjer. Deltakelse i utviklingsarbeid, hospitering, kollegabasert veiledning, studieturer, utveksling og nettverksbygging styrker realkompetansen på og i reiseliv, samtidig som den øker forståelse på tvers av gamle murer"*².

² Reiselivskompetanse i Buskerud, Rapporter fra Høgskolen i Buskerud Nr.71

En satsing på en vertskapsrolle for dagsturisme innen aktiv livsstil, livskvalitet og helsetjenester har en åpenbar fordel i at Buskerud fylkeskommune har definert turisme som et hovedsatsingsområde. Det er tilgjengelig høy reiselivskompetanse blant rådgivere og saksbehandlere i fylkets utviklingsavdeling. Fra ovenfor nevnte handlingsplan, ”Regional delplan for reiselivet i Buskerud”, er det også tilgjengelig utviklingsmidler for å bidra til finansiering av prosjekter innenfor dette området. På toppen av dette har regionen høy FoU kompetanse på reiseliv og destinasjonsutvikling plassert midt i regionen, nemlig på HBV på Hønefoss. I følge våre samtaler med fagressurser og ledelse på HBV, brukes fagmiljøet langt mer av andre regioner og destinasjoner i Norge (og utenfor) enn lokalt. Som det ble uttrykt i en samtale; ”man blir som kjent ikke profet i sitt eget land”. Likevel uttrykkes det klar vilje fra fagressursene og ledelsen at man ønsker å bli brukt mer og at man har verdifull kunnskap som kunne komme (nærings)aktørene til stor nytte.

Konklusjon og videre anbefaling til et eventuelt Hovedprosjekt

Som beskrevet i innledningen, er denne studien ment å gi en oppdatert oversikt over mulige deltakerbedrifter innen *Livskvalitet, livsstil og folkehelse*. Videre å avdekke behov og få en oppfatning av om det er evne og vilje til å komme videre med en satsing på dette strategiske området. Vår konklusjon er at grunnlaget absolutt er tilstede, det er evne og vilje blant mange nok aktører til at Regionen over tid kan bygge en solid posisjon på dette området. Regionen har mye kompetanse på helse, idrett, ernæring og aktiv livstil og det er et uttrykt ønske om å styrke og strukturere samarbeidet mellom aktørene for å skape mer helhetlige tilbud og tjenester.

Men å gå fra dagens situasjon med spredte og mer eller mindre robuste tiltak til et mer solid og helhetlig tilbud, vil kreve en langt mer styrt utvikling fra aktive pådrivere med tilstrekkelige motivasjon og ressurser. Mer eller mindre tilfeldige samarbeidsprosjekter mellom enkeltbedrifter vil alene ikke være tilstrekkelig.

Studier fra en rekke sterke destinasjoner (Åre, Whistler, Geilo) viser at kommunale myndigheter også spiller en sentral rolle, og ikke bare som planmyndigheter, men også i utviklingsarbeidet. Kommunen er ofte en nøkkelspiller for å få til de overordnede løsningene og konseptene³.

Et mulig videre prosjektforløp i et Hovedprosjekt bør derfor ta som utgangspunkt at fylkeskommunen og kommunene i regionen trekkes aktivt inn i det videre overordnede utviklingsarbeidet sammen med relevante fagressurser fra HBV. Videre bør prosjektressurser konsentreres om et begrenset antall underprosjekter hvor det stilles følgende 5 krav:

³ Destination Development: The Role of Interdestination Bridge Ties, Journal of Travel Research 2014 vol. 53

1. Prosjektet skal rette seg mot relevante behovene innen Livskvalitet, livsstil og folkehelse
2. Prosjektet skal utvikle nyttige løsninger/tjenester som fyller disse behovene
3. Prosjektet skal ha minst en pådriver som kan dokumentere evne og vilje til å stå prosjektløpet ut
4. Prosjektet skal ha et team som representerer en tilstrekkelig kompetanse- og aktørbredde
5. Prosjektet skal være forankret i en overordnet strategi for utviklingen av regionen.

For å sikre kontinuitet i arbeidet, at enkeltstående prosjekter kommer i gang, at nettverk etableres og styrkes mellom interessentbedriftene og andre naturlige samarbeidspartnere/aktører, bør det settes inn en koordinator/nettverksleder i en periode fremover. Denne nettverkslederen kan utover å følge opp nettverket også lede arbeidet med å utvikle en overordnet og solid forankret strategi for dette satsingsområdet. Uten en slik minimums ressursinnsats, er det stor sannsynlighet for at prosessen stopper opp og at man er tilbake til dagens situasjon. Finansieringen av en slik nettsverksledelse kan skje fra avsatte midler i Buskerud Fylkeskommunes handlingsplan og Innovasjon Norge. Det bør forventes at aktørene etter hvert selv også bidrar med finansiering for å sikre en mer forpliktende deltakelse. Naturlige og viktige samarbeidspartner og ressurser for dette nettverket vil være Ringerike Utvikling, Regionens destinasjonsselskap, Buskerud Fylkeskommune, kommunene i regionen og HBV. Særlig gjelder dette for arbeidet med utviklingen av en overordnet strategi for satsingsområdet.

Er visjonen å utvikle en ledende destinasjon innen forebyggende helse og aktiv livsstil, vil en naturlig målsetning for et mulig klynge samarbeid være å bygge konkurranseevne gjennom samarbeid i bransjen og få med FoU- og annet kompetansemiljø innen tjenesteutvikling og konseptualisering og merkevarebygging. En naturlig oppgave for en Nettverksleder kan utover å lede nettverket og utvikle en strategi, være å utvikle fagfora for samarbeid innen nettverket. Slike fagfora kan for eksempel være:

- Et forum for kommunikasjon som kan ha som oppgave å etablere klyngens merkeplattform, kommunikasjonsstrategi og omdømmetiltak.
- Et forum for FoU – tjeneste og prosessutvikling; kan ha som oppgave å bygge en læringsarena for tjeneste- og prosessinnovasjon i hele verdikjeden
- Et forum for merkevarebygging og internasjonalisering; kan ha som oppgave å bygge en læringsarena for merkevarebygging og internasjonalisering

Under denne nettverksetableringen, gjerne definert som et hovedprosjekt, vil det også være naturlig å tenke seg flere under-/forprosjekter. En rekke mulige slike prosjekter er skissert i

tabellene ovenfor. Tre prosjekter som er avdekket hvor det signaliseres tydelig vilje til realisering og som kan oppfylle kravene oppstilt ovenfor er:

Prosjektnavn	”Destinasjon Vikerfjell”	”Helsemoen”	”Mat og livsstil på Ringerike”
Prosjekt mål	Utvikle og bygge opp merkevaren Vikerfjell		Mulighetsstudie for et Turist- og opplysnings senter i Ringeriksregionen
Hensikt med prosjektet	Øke næringsutviklingen og verdiskapingen på Vikerfjell Øke samarbeidet mellom de ulike aktørene Øke aktørenes kompetanse innen destinasjons- og næringsutvikling Utvikle Vikerfjell til en helårs destinasjon. Utvikle arrangementer som skaper aktivitet og næring	Videreutvikling av Helgelandsmoen	Beredde grunnlag for utvikling av et turist- og opplysnings senter i Ringeriksregionen
Prosjekteier	Vikerfjell Forum AS	Helgelandsmoen Næringspark	Ringeriksmat AS, HBV

Hovedaktiviteter	<p>Utvikle en strategi for videre utvikling og næringsutvikling på Vikerfjell</p> <p>Utvikle infrastruktur for å knytte aktørene tettere sammen. Spesielt ski og sykkeløyper.</p> <p>Utvikle et testarrangement: Knytte til oss studenter fra HBV som kan analysere og vurdere muligheter for Destinasjon Vikerfjell i form av masteroppgaver</p> <p>Kompetansehevingsprogram</p>	Gjennomføre mulighetsstudie	<p>Behovsanalyse for kommuner, fylket, turistnæringen, reiselivsselskaper, kultur, mat-selskaper for et slikt senter. Aktiviteten skal også dekke hvem som eventuelt vil være med å bygge et slikt senter.</p> <p>Analyse på potensielle inntekter for et slikt senter.</p> <p>Lokasjonsanalyse med bygging langs ny E16 som primærønske</p> <p>Analyse av hvilket innhold et slikt senter ha.</p>
Start - slutt	April 2015 – Des 2015		April 2015 – Oktober 2015
Estimat	250+ tusen kr		230 tusen kr
Kommentar			

Prosjektskisser for disse prosjektene følger i eget vedlegg, Vedlegg 3.

Oppsummering av tiltak og anbefalinger

1. Etabler et Hovedprosjekt som har til formål å etablere et forpliktende nettverk
2. Engasjer en leder av nettverket for å utvikle strategi, sikre forankring og kontinuitet.
3. Etabler fagforum for å utvikle samarbeid og kompetanse i nettverket.
4. Samle mulige deltakere i nettverket til et eget felles innovasjonsprogram
5. Få frem, stimuler til etablering av og skaff finansiering til (for)prosjekter som støtter opp under strategien og utvikler og styrker nettverket og enkeltmedlemmer.

Slependen, 13.februar - Bjørn Tiller

VEDLEGG 1

Aktører i Ringeriksregionen innen Reiseliv, helse og livsstil:

Gruppe		
--------	--	--

<p>Aktører med tilbud og tjenester innen aktiv livsstil og folkehelse</p>	<p>Ringeriksbadet v/Sverre Haugli tlf 41407666, sverre@ringeriksbadet.no</p> <p>Norges Idrettsmedisinske Institutt AS (NIMI Ringerike) Dikka Wibe. Nr 988 60 717, epost dikka.g.wibe@nimi.no</p> <p>Irene Mårdalen, Spis deg Glad. Eget prosjekt sammen med HBK og Frode Lafton (Irene Mårdalen (irene.mardalen@gmail.com); Frode Lafton fl@honefossbk.no). Undervisning ute på skolene. Lokal pådriver ernæring og trening</p> <p>Atle Haglund, www.atlesiden.no lokal pådriver motivasjon</p> <p>Anja Borch, ernæringsfysiolog. Har jobbet i Ringerike kommune og sykehuset, men tror hun driver for seg selv nå ved Ringerike medisinske senter.</p> <p>Stig Andy Kvalheim Rambø, lærer Ringerike Vgs, driver Rakva Livsglede www.rakva.no Stig.Andy.Kvalheim.Rambo@bfl.no, lokal pådriver</p> <p>Alf Jacobsen på Nøstret Bo og omsorgssenter http://www.nostret.no/post@nostret.no</p> <p>Tore Gullen, Easy Life Ringerike http://www.spartacus-trening.no/d4WBSgtvOX4.12.idium</p> <p>Hønefoss Ballklubb, Rolf Magne Walstad rmw@honefossbk.no</p> <p>Solveig Bull, Small Steps AS (Kobling til</p>	
---	---	--

<p>Idretts- og aktivitetsarrangører</p>	<p>Ringeriksmaraton, info@ringeriksmaraton.no, Janniche Larsen Bockmann, janniche.bockmann@amedia.no</p> <p>IL Holeværingen, Fredrik Skarstein leder. (Største idrettslaget)</p> <p>Knøttecupen, stor fotballturnering Hønefoss Ballklubb</p> <p>Stort håndballmiljø med Hønefoss Sportsklubb i spissen. Flere store turneringer for barn og unge i løpet av året.</p> <p>Jevnaker IF</p> <p>Ringerike O-lag</p> <p>Hytteplanmila – stort mosjonsløp i slutten av oktober med rundt 1500 deltagere. Høyt nivå. http:// www.hytteplanmila.no/index.htm Aktivt løpsmiljø i Ringerike Hytteplan Jon A Kvisgaard</p> <p>Jentebølgen, arrangeres av Stig Andy sammen med hans elever fra reiselivslinjen ved RVGS</p> <p>Barneløpene, egen karusell med barneløp gjennom året. Arrangeres også av Stig Andy, http://barnelopene.no/</p> <p>Ringerike Ridesenter, stort hestemiljø på Ringerike med et fantastisk ridesenter som arrangerer store mesterskap. http:// www.hrrk.no/</p>	
---	--	--

<p>Stedsutviklingsaktører</p>	<p>Helgelandsmoen v/Bjørn Hartz *</p> <p>Idrettsparken Golfbanen</p> <p>Ringkollen Alpinsenter (et av landets beste snowboardparker) Christoffer Hove</p> <p>Vikerfjell, hytteområde med eget lite skitrekk, og flotte langrensløyper. De rigger seg nå for vekst, da det ser ut til å ordne seg med veiløsning og etterspørsel etter hyttetomter er veldig stor. Nærmeste høyfjellsområde fra Oslo. Vikerfjell andelslag(?) kontaktperson Ole Ringerud Vikerfjell.no</p> <p>Visit Gjøvik - Hadeland, Ringerike og Gjøvikregionens destinasjonsselskap Arne-Jørgen Skurdal, Turistsjef, ajs@gjovik.com Artikkel i Ring Blad om hytteutvikling</p>	
-------------------------------	--	--

<p>Overnatting og bevertningsaktører</p>	<p>Sundvolden Hotell, Tord Moe Laeskogen, tord.moe.laeskogen@sundvolden.no</p> <p>Kleivstua</p> <p>Klækken hotell, Kari Anne Bråthen, salgssjef</p> <p>Ringerike Gjestegård</p> <p><i>Hen Gjestgiveri</i></p> <p>Comfort Hotell Ringerike</p> <p><i>Grand Hotell, Hønefoss</i></p> <p>Ringkollstua</p> <p>Løvli Skistue</p> <p><i>VillaHille</i></p> <p>General Hotell/Helgelandsmoen kurs og konferansesenter (samarbeider med NIMI, pasienthotell)</p> <p>Torbjørnrud Hotell</p> <p>Randsvangen hotell v/ salgssjef Marianne Selte</p> <p>Onsakervika Camping Torbjørn Slåtto</p>	
--	--	--

<p>Lokalmatprodusenter</p>	<p>Ringeriksmat – flere leverandører v/ styreleder Ole Mælingen <u>post@ringeriksmat.no</u> GÅRDEN VÅR-NORGE DA Bjørke Gård Stjernefisker Fangst og videreføring og salg Villfisker Fangst og videreføring og salg Ask gård, leverer eksklusive økologiske kjøttprodukter Elstøen gård Salatdyrking Åsbygden Hadeland viltslakteri Anne Sage rakfiskproduksjon (Annes Hage) Omar Viset «ringerikskokken». Kurskjøkken på Helgelandsmoen. Mob 976 50 121 Ringvold Fruktthage</p>	
----------------------------	--	--

<p>Andre aktører (FoU, Virkemiddel, Utvikling etc.)</p>	<p>HBV – Kompetanseleverandør næringsklynge reiseliv, folkehelse og livsstil.</p> <p>Reiselivsledelse - Faglig kontaktperson: bjorn-ove.gronseth@hbv.no</p> <p><i>(Fra rapporten Kunnskapsparken Ringerike av 2010 - ikke særlig høgscole-samarbeid med reiselivet Utvikling av "grønne tjenester" innenfor reiseliv)</i></p> <p>Event og Sport Management (Drammen) Faglig kontaktperson: Trond I. Østgaard</p> <p>Askeladden - Rolf Lie</p> <p>RINGERIKE VGS - SERVICE OG SAMFERDSEL (REISELIV) HØNEFOSS VGS - RESTAURANT- OG MATFAG (KOKK- OG SERVITØRFAG)</p> <p>Ringerike Næringsforum – hva tenker de om denne gruppen, hvem er medlemmer</p> <p>Ringerike Sykehus – forebyggende helse, livsstil forskningsaktør (Dir. Per Bleikelia</p> <p>Ringerike Utvikling v/Tone Thoresen</p> <p>Nan Rogstad, styremedlem - Omstillingsstyret</p> <p>Ringerike Etablerersenter Svein Lindberg, daglig leder</p> <p>Ringerike Reiseliv v/ Ida Rosenvinge</p>	
---	---	--

--	--	--

VEDLEGG 2

Kartlegging av potensial og aktørbildet i Ringeriksregionen innen Reiseliv, helse og livsstil.

Respondent: _____

Sted/Dato: _____

Formål: **Ledd i en forstudie – Innovasjonsløft i Ringerike**

Formål med samtalen er en kartlegging av Ringeriksregionens aktører innen Reiseliv, helse og livsstil. Vi skal skaffe oss en mest mulig fullstendig oversikt over hvem som er aktive innen disse bransjeområdene i regionen. Vi ønsker å få innspill fra aktørene og høre om deres behov og tanker om hvordan bransjen kan utvikles til det beste for hver aktør og for regionen.

Spørsmål:

1.

Vi har definert din virksomhet innenfor tjenestekategorien Reiseliv, aktiv livsstil og folkehelse. Hvordan vil du selv beskrive bransjen dere er i/tjenestene dere leverer i dag?

2.

Hvor lenge har dere holdt på i denne bransjen?

3.

Hvor mange ansatte har dere?

4.

Ser dere behov for nye tjenester/tjenesteutvikling og fornyelse fremover?

5.

Samarbeider dere med andre bedrifter innen dette området i regionen?

Hvis ja, hva slags samarbeid?

Hva er innholdet i samarbeidet?

6.

Kunne dere tenke dere å samarbeide/mer samarbeid fremover?

7.

Hvilke forventinger har du til utviklingen for denne bransjen fremover?

8.

Hvilke mål har du for din virksomhet?

9.

Hvilke primære styrker mener du dere har i konkurransen med andre aktører?

10.

Har dere noen kompetansebehov dere gjerne skulle fylle?

11.

Hvilke andre behov har dere for å kunne oppnå mål/lykkes i konkurransen?

12.

Hvilke styrker mener du regionen har?

13.

Hvilke kompetansebehov har Regionen?

14.

Hvilke andre behov mener dere Regionen har for å kunne oppnå mål/lykkes i konkurransen?

15.

Hvilke mål er naturlige for Regionen?

- Nye virksomheter?
- Større virksomheter?
- Flere dagsturister?
- ?

16.

Tror du et organisert samarbeid mellom bedriftene i regionen, høgskolen og offentlige utviklingsaktører kan stimulere til økt innovasjon og styrke din og regionens konkurransevne?

17.

Hvilke forventinger ville du ha til et slikt samarbeid og hvordan burde det organiseres?

18.

Kunne du tenke deg å deltatt i et slikt samarbeid/nettverk?

19.

Dersom Omstillingsprogrammet for Ringerike tar initiativ til et kompetanseprogram innen innovasjon, kunne dere tenke dere å delta med et utviklingsprosjekt?

20.

Er det interessant med en samling av bransjeaktørene for å diskutere felles utfordringer, mulige samarbeidsformer og ideer til utviklingsprosjekter/utvikling av bransjen?

21.

Vi ser på Ringerikes muligheter for å utvikle en vertskapsrolle for befolkningen i Oslo-området med hensyn til dagsturisme, friluftaktiviteter, aktiv livsstil, livskvalitet og helsetjenester. Ser du også denne muligheten?

22.

Er det andre aktører utover de som står på listen vi burde ta med oss i kartleggingen?

23.

Er det andre momenter du vil ta opp i forbindelse med denne kartleggingen?

VEDLEGG 3

FORPROSJEKT :

Etablere et turist- og opplysningscenter i Ringeriksregionen

Av: Ringeriksmat AS, ved Tore Strande, Org nr: 912 552 810 (prosjekteier)
HBV, ved Bjørn Ove Grønseth (prosjekt)

Bakgrunnen for forstudiet

Ringeriksregionen er gjennomfartsåre for trafikanter fra sør- til nord og øst- til vest, og motsatt. Deriblant hovedvei mellom Oslo og Bergen. Daglig reiser tusenvis av mennesker gjennom regionen til destinasjoner utenfor regionen.

Per i dag stopper de færreste på veien gjennom ringeriksregionen, dersom de ikke har en plan for det før reisen begynner. Dette betyr at reisende legger igjen lite av verdi for regionen.

For reisende gjennom regionen finnes det lite informasjon om regionens tilbud langs hovedveiene. Dersom man altså ikke kjenner regionen fra før, eller har et predefinert reisemål før man reiser, har man ingen grunn til å stoppe langs hovedveien.

Visjon bak et turist- og opplysningscenter

1. Være et senter for gjennomreisende for å fortelle om regionens aktiviteter og tilbud
2. Være et senter for lokal og regional mat- og drikke, også videreføring. Etter modell av bl a Askim Frukt- og Bærpresseri (uten sammenligning for øvrig). Det bør være servering på stedet, og mulighet til å lese om de forskjellige lokale spesialiteter i fylket.
3. Siden "alle veier fører gjennom Ringerike" kan man lage et senter med informasjon om destinasjoner langs hovedveien oppover dalene, og også Oslo. Slik får de markedsført sine regioner.
4. Bidra til økt nettverksbygging mellom de forskjellige næringene innen turistsektoren, inkludert mat.
5. Kunne opplyse om bo- og levestandard lokalt og regionalt, med tilbud.

Aktiviteter gjennom forstudiet

1. Behovsanalyse for kommuner, fylket, turistnæringen, reiselivsselskaper, kultur, matselskaper for et slikt senter. Aktiviteten skal også dekke hvem som eventuelt vil være med å bygge et slikt senter.
2. Senteret skal være selvdrivende. Det skal lages en analyse på potensielle inntekter for et slikt senter.
3. Lokasjonsanalyse. Med bygging langs ny E16 som primærønske
4. Hvilket innhold skal et slikt senter ha

Forstudiet skal ledes ut i et forprosjekt hvor fokus blir på byggekostnader, kontrakter med interesserte bedrifter/kommuner/fylket, oppsett av et teststed for de aktuelle aktiviteter som skisseres gjennom forstudiet. Andre målsetninger:

1. Få med minimum 3 aktuelle parter som er ganske sikre på å være med inn i senteret.
2. Bygge nettverk med hensyn til forståelse for og verdien av et slikt senter i vår region.

Tidsskjema

1. Oppstart forstudiet - 01.04.2015
2. Avslutning forstudiet - 01.10.2015
3. Oppstart forprosjekt og eventuell tidsramme kontor - 01.10.2015

Organisasjon

Bjørn Ove Grønseth - Prosjektleder
Høyskolelektor på Høyskolen i Buskerud og Vestfold

Tore Strande - Prosjekt
Daglig leder Ringeriksmat

Ole R Mælingen
Styreleder Ringeriksmat

Budsjett

Behovsanalyse	120 000
Inntektsanalyse	24 000
Lokasjonsanalyse	24 000
Samlinger med interessente	30 000
Reiser-, diverse kostnader	30 000
<hr/>	
Totalt	228 000

Det er beregnet 140 timer til forstudiet, med timesats 1200 kroner pluss mva. Direkte kostnader er beregnet å være ca 60 000 kroner.

Kontakt

Bjørn Ove Grønseth - 40215104

Ole R Mælingen - 93445265
Tore Strande - 93429586

FORPROSJEKT :

Destinasjon Vikerfjell

Prosjekt mål

1. Utvikle og bygge opp merkevaren Vikerfjell.

Hensikt med prosjektet

1. Øke næringsutviklingen og verdiskapingen på Vikerfjell
2. Øke samarbeidet mellom de ulike aktørene i Vikerfjellområdet
3. Øke aktørenes kompetanse innen destinasjons- og næringsutvikling
4. Utvikle Vikerfjell til en helårs destinasjon.
5. Utvikle arrangementer som skaper aktivitet og næring på Vikerfjell

Prosjekteier

Vikerfjell Forum AS

Dette er en sammenstilling av grunneierne på Vikerfjell

Vi ønsker også å invitere inn andre ressurser inn i prosjektet som

- Grunneiere som ikke er med i Vikerfjell Forum
- Lokale lag og foreninger
- Aktører som tilbyr opplevelsesbaserte tjenester
- Annet lokalt næringsliv

Hovedaktiviteter

- a. Utvikle en strategi for videre utvikling og næringsutvikling på Vikerfjell
- b. Utrede infrastruktur for å knytte aktørene tettere sammen. Spesielt ski og sykkelløyper.
 - a. Sammenhengen sykkelveinett
 - b. Vurdere aktuelle nye skiløypetraseer
 - c. Dette betyr mye for fremtidig hytteutvikling i området
- c. Kjøre et testarrangement:
 - a. F.eks sykkel arrangement: "Multichallenge Vikerfjell". Det deltakerne kan velge ulike vanskelighetsgrader og oppleve lokale aktiviteter og lokal mat underveis
 - i. Koble til oss Ringeriksmat og Villfisen
 - ii. Mulighet for å prøve hundekjøring underveis
 - iii. Koble på aktiviteter fra Fossen Friluft
 - b. F.eks Aktivitetssløp på Vikerfjell eller triathlon eller lignende
- d. Knytte til oss studenter fra HBV som kan analysere og vurdere muligheter for Destinasjon Vikerfjell i form av masteroppgaver
- e. Kompetansehevingsprogram der Destinasjon Vikerfjell kan bygge opp fra grunnen av

Start - slutt

Forprosjekt før et evt. hovedprosjekt hvor den planlagte infrastrukturen bygges ut planlegges startet opp i mars/april 2015 med varighet frem til oktober 2015.

Estimat

200-300 tusen kroner til utredningsarbeidet. Arrangementet forutsettes å gå til selvkost.

Kommentar

Det er viktig å finne ressursene/personene som ønsker å sette de ulike aktivitetene ut i livet, det hjelper lite å være kreativ og ha mange forslag/ideer dersom det ikke er noen som ønsker å utføre dem. For de fleste grunneierne/eiendommen er det hytteutviklingen og tjenesteyting til hytteeiere som er den viktigste aktiviteten ved siden av tradisjonelt jord og skogbruk.

Det er viktig å ha fokus på at dette er næringsutvikling med mål om verdiskaping.